

Minnesanteckningar från allergironden på Curera Hornstull den 9 dec

15 deltog i rondan, 8 sjuksköterskor och 7 läkare, en läkare kom från annan vårdcentral

Först en presentation av hemsidan www.allergicentrum.se, om ronderna, nyheter, highlights mm.

Dagens ämne är astma hos vuxna och **Maria Starkhammar, allergolog på Södersjukhuset är med på rondan för att diskutera detta.**

De nya nationella riktlinjerna för vård vid astma och KOL har kommit ut på remiss och en pdf fil finns att ladda ner från allergicentrumets hemsida. Synpunkter på riktlinjerna kan lämnas senast den 30 april 2015 till Socialstyrelsen. Den slutliga versionen kommer att publiceras under hösten 2015.

Först gav Maria en sammanfattning av riktlinjerna och vad fokus skall ligga och vad som skall utföras:

- ✦ Spirometri med reversibilitetstest
- ✦ Anamnes
- ✦ Allergitutredning
- ✦ Utvärdering av hur allvarlig sjukdomen är
- ✦ Utbildning som ökar patientens kunskap om sjukdomen
- ✦ Stöd till egenvård
- ✦ Skriftlig behandlingsplan
- ✦ ACT

Nedan följer några av dessa fokus som diskuterades under rondan:

Vi diskuterade **ACT** (astmakontrolltesten) och hur den kan användas, finns att ladda ner på <http://www.glaxosmithkline.se/Files/AsthmaControl>. Synpunkter kom fram att vuxna med astma inte riktigt vet hur bra de kan må i sin sjukdom, då kan ACT vara ett bra hjälpmedel och underlag i diskussionen med patienten. Den kan också vara ett bra verktyg för att komma djupare in i samtalet, hur patienten egentligen mår. ACT går snabbt att fylla i för patienten och kan med fördel lämnas till patienten i väntrummet.

Bronkdilaterande spray kan med fördel ges vid exacerbationer både till barn och vuxna och att inhalera en spray kan vara lika bra som en pulverinhalator men tekniken är av stor vikt. Ibland kan en spacer behövas för att få till rätt teknik med sprayen. De som används främst är Optichamber Diamond och Vortex.

Gravida med astma

I dagsläget har ca 1/3 av de gravida fortsatt full behandlingskontroll, 1/3 blir bättre och 1/3 blir försämrad i sin astma under graviditeten. Man måste sträva att alla gravida med astma skall uppnå behandlingskontroll.

Fråga

Kan man behandla gravida med Singulair?

Svar

Gravida kan stå på samma behandling som före graviditeten även på Singulair.

I riktlinjerna poängterar man nu också **allergitredning** ännu tydligare och vid misstanke skall en riktad allergitredning göras utefter anamnesen. Pricktest eller blodprov kan utföras, men vid pricktest krävs erfarenhet både av utförandet och tolkningen.

Man skall också tänka på att sensibilisering inte är entydigt med en klinisk allergi utan det krävs också allergisymtom från patienten för att säga att patienten är allergisk.

Vid misstanke om kvalsterallergi kan en kvalsteranalys utföras som innebär att man skickar en remiss till immunologen och som i sin tur skickar hem material till patienten för dammsugning av madrass. När det gäller kvalsterallergi är det inte alls säkert att patienten har blivit sensibiliserad i sin bostad det kan också bero på att patienten bott i södra Sverige eller i andra länder där kvalster är mycket vanligt. I Stockholm är kvalsterallergi mindre vanlig även om den förekommer.

Att ge patientutbildning och stöd till egenvård är av stor vikt

- ✦ Ska minska risken för akutbesök
- ✦ Ge minskad sjukfrånvaro
- ✦ Förbättrad livskvalitet och astmakontroll
- ✦ Specifika träningsråd för att minska ansträngningsutlösta andningsbesvär
- ✦ Patientutbildning kan ges individuellt eller i grupp

Återbesök skall också prioriteras enl nedan:

- ✦ Inom 6 veckor vid astma och exacerbation
- ✦ Minst två gånger per år vid okontrollerad astma
- ✦ En gång per år vid kontrollerad astma och underhållsbehandling
- ✦ Vid behov vid kontrollerad astma utan underhållsbehandling
- ✦ Bedömning av symtom och fysisk aktivitet
- ✦ Spirometri en gång per år vid okontrollerad astma med underhållsbehandling

Nedan följer tre fall som togs upp på rondan:

Fall 1

Kvinnlig lärare född på 50-talet, har en pollenallergi, diagnostiserad astma, tränar med roddmaskin men blir väldigt andfådd, ej rökare, har inga pälsdjur, har tidigare reagerat på häst.

Vid spirometri dåliga värden och vid alla tillfällen varit klart reversibel. Blir ej riktigt bra.

Fick först en Symbicortbehandling på 2px2 under ett par veckor och sedan 1x2 men står nu på Symbicort 2x2, står också på cortisonnäspray och på antihistamin. Vad kan man göra ytterligare?

Svar

Kontrollera inhalationsteknik och Maria menar också om man haft besvär länge kan man behöva stå på Symbicort dubbeldos i flera månader innan man blir bra. Det kan också ta lång tid innan spirometri blir bra. Man kan prova att ge Singulair. Göra en allergiutredning då hon arbetar som lärare och utsätts indirekt för pälsdjurskontakter. Det är också viktigt att man ser helheten, både kropp och själ påverkar. Kanske avslappningsövningar, ev remiss till sjukgymnast.

Fall 2

Ung man med mycket dålig spirometri utan reversibilitet. Har läkarskräck. Har vant sig vid sina symtom, tränar en del mest på gym. Ej rökare. Nu insatt på dubbeldos Symbicort men fortfarande mycket dålig spirometri. Läkaren undrar om detta kan vara en BPD, hon har ännu inte frågat om patienten föddes som prematur.

Svar

Försöka få patienten att gå med på en statisk och dynamisk spirometri på fyslab. Fall för specialistbedömning.

Fall 3

Kvinna född på 50-talet, har astma, klart reversibel i våras. Sattes in på Symbicort dubbeldos. Vid återbesök dålig spirometri utan reversibilitet. Har heller ingen symtomförbättring. Vad kan man göra?

Svar

Göra en allergiutredning, kontrollera inhalationsteknik, fundera på att övergå till spray istället för pulverinhalator. Ev ge peroral steroider under en period. Remiss till dynamisk spirometri på fyslab.